

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 2

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 2. – 828 с.

ISBN 978-617-8263-40-9

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У другому томі збірника відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-40-9 (т. 2)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

2. Про автомобільні дороги : Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2005. № 51. Ст. 556.

Ключові слова: об'єкти цивільного права, дорожнє будівництво, автомобільна дорога, підряд.

Key words: civil law objects, road construction, highway, contract.

МАРШУК ЮЛІЯ СЕРГІЙВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри цивільного права*

ІНФОРМАЦІЙНІ ПРАВА У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА ЇХ ЗАХИСТ

У сучасному світі здоров'я людини є складовою соціальної політики держави, метою якої є захистити права та інтереси громадян у сфері охорони здоров'я. При цьому, одним із аспектів охорони здоров'я є інформаційні права, що забезпечують право на отримання достовірної та повної інформації про стан свого здоров'я, про методи лікування та профілактики хвороб. Також інформаційні права забезпечують право на доступ до медичної документації та інших даних про стан свого здоров'я.

Проте, варто не забувати, що завжди є і інша сторона медалі, яка відображає негативні аспекти. Здійснення та реалізація інформаційних прав перетинається з певними ризиками, адже збір та обробка медичної інформації може стати потенційною загрозою для приватності та конфіденційності пацієнтів.

З цієї причини, законодавство України містить положення, які забезпечують захист прав на конфіденційність медичної інформації, що регулюється та захищається законами.

Перш за все необхідно звернути увагу на Основний Закон України. Відповідно до статті 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. За змістом статті 21 Конституції України права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними [1].

Частина перша статті 286 ЦК України та стаття 39-1 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» передбачають, що фізична особа (пацієнт) має право на таємницю про стан свого здоров'я, факт звернення за медичною допомогою, діагноз, а також про відомості, одержані при її медичному обстеженні [2, 3].

Згідно зі статтею 40 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» медичні працівники та інші особи, яким у зв'язку з виконанням професійних або службових обов'язків стало відомо про хворобу, медичне обстеження, огляд та їх результати, інтимну і сімейну сторони життя громадянина, не мають права розголошувати ці відомості, крім передбачених законодавчими актами

випадків, коли медична таємниця може бути розголошена без згоди особи чи її законних представників [3].

З огляду на вказані положення законодавства, вважаємо за доцільне виокремити основні інформаційні права громадян у сфері охорони здоров'я, а саме:

- *право на конфіденційність медичної інформації.* Медична інформація, яка стосується пацієнта, повинна бути захищена від незаконного доступу та використання іншими особами. Це право корелюється з нормою, яка зазначає, що медичні працівники та установи повинні дотримуватись певних стандартів збереження конфіденційності.

- *право на доступ до своєї медичної інформації.* Пацієнт має право на доступ до інформації, яка стосується його здоров'я та медичних процедур, які йому були надані. Це право забезпечується, зокрема, за допомогою електронних медичних карток, які зберігають інформацію про медичну історію пацієнта.

- *право на контроль за використанням медичної інформації.* Пацієнт має право контролювати яким чином його медична інформація використовується третіми особами (медичними працівниками). Наприклад, пацієнти мають право відмовитись від збереження своєї медичної інформації в електронній формі.

Для захисту цих прав, законодавство передбачає ряд обмежень щодо порядку використання та передачі медичної інформації. Наприклад, згода пацієнта є необхідною для передачі його медичної інформації третій стороні. Медичні установи та працівники також повинні дотримуватись стандартів збереження конфіденційності та забезпечувати безпеку таких даних.

На жаль, на практиці досить часто пацієнти змушені боротися із порушеннями своїх інформаційних прав, про що свідчить непоодинокі судова практика. До прикладу, не завжди гарантується відсутність несанкціонованого доступу до медичної інформації, що призводить до її використання в несанкціонованих цілях (наприклад для дискримінації пацієнтів).

Так, у Постанові Верховного Суду від 04 грудня 2019 року у справі № 760/8719/17 зазначено, що позивачка мала суперечливі стосунки зі своїми сусідами, з огляду на це нею було надіслано різні запити до державних органів (щодо сусідських відносин). У відповідь на дані запити, позивач отримала інформацію від органу державної влади, який не був розпорядником медичної інформації, що в свій час згідно з даним психоневрологічного диспансеру, вона перебувала на їх обліку. Тобто дана інформація була розповсюджена між державними органами без згоди позивачки та належних правових підстав. В суді перебування на обліку в психдиспансері позивач заперечувала. Як наслідок, хоча судом і було встановлено даний факт, Верховний Суд зазначив, що відомості про стан психічного здоров'я фізичної особи є персональними даними, і їх збирання може здійснюватися тільки за її згодою, крім випадків, передбачених законом, а тому позовні вимоги в частині видалення та припинення розповсюдження інформації щодо стану її здоров'я органам державної влади були задоволені [4].

Ще в одній цивільній справі судами було встановлено, що відповідачем було розміщено в інформаційній мережі Інтернет та прокоментовано матеріали його спілкування у лікарні з медсестрою, які стосувалися стану здоров'я позивача. З огляду на загальні засади щодо конфіденційності інформації про стан здоров'я, Верховним Судом у Постанові у справі № 460/1849/15 від 20 червня 2018 року було визнано порушення немайнових прав позивача та стягнуто на його користь моральну шкоду [5].

Отже, інформаційні права пацієнтів є важливим аспектом забезпечення якісної медичної допомоги та збереження довіри до медичної системи. Медичні працівники та організації охорони здоров'я повинні дотримуватися вимог законодавства про захист персональних даних та конфіденційності медичної інформації.

Враховуючи зазначене, можна зробити висновок, що з огляду на постійні глобалізаційні процеси та розвиток законодавства для нас відкривається все більше можливостей у сфері отримання та обробки інформації про стан нашого здоров'я, медичні процедури та послуги, що надаються. Питання інформаційних прав пацієнтів у сфері охорони здоров'я потребують більш глибокого вивчення. На нашу думку, наразі чинне законодавство, не в повній мірі та не системно відображає основні аспекти інформаційних прав у сфері охорони здоров'я.

З метою систематизації та удосконалення такого законодавства, забезпечення реальної конфіденційності медичної інформації та посилення довіри пацієнтів до медичної сфери, доцільно було б розширити перелік інформаційних прав у сфері охорони здоров'я, закріпивши їх у одному законодавчому акті.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2003. № № 40–44 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 № 2801-XII. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>
4. Постанова Верховного Суду від 4 грудня 2019 року у справі № 760/8719/17 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86162369>
5. Постанова Верховного Суду по справі № 460/1849/15 від 20 червня 2018 року : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/75099468>

Ключові слова: інформаційні права, право на здоров'я, охорона здоров'я, медична інформація, захист прав.

Key words: information rights, right to health, healthcare, medical information, protection of rights.

Шамота Олександр Володимирович

Актуальні питання визначення гендерної рівності
в шлюбно-сімейних правовідносинах 547

Богомолова Валерія Сергіївна

Актуальні напрями вдосконалення процедури видачі
мікрокредитів в умовах воєнного стану. 550

Ващак Владислав Анатолійович

Ознаки саморегулювання в інтернеті 552

Веретільник Анна Ігорівна

Криптовалюти як об'єкт цивільних прав. 555

Колісниченко Сергій Васильович

Автомобільні дороги як об'єкт цивільних правовідносин 557

Маршук Юлія Сергіївна

Інформаційні права у сфері охорони здоров'я та їх захист. 559

Московчук Роксолана Петрівна

Виконання банківських договорів в умовах війни 562

Оскілко Олексій Олегович

Окремі питання захисту прав жінок-військовослужбовців
в Україні 564

Первак Анна Дмитрівна

Нормативно-правова регламентація соціального підприємства
як важливий крок у напрямку європейського розвитку України 567

Ткалич Максим Олегович,

Толмачевська Юлія Олегівна

Договір перевезення учасників спортивних змагань –
осіб з інвалідністю 569

Цуняк Ірина Геннадіївна

Валютні форварди 571

СЕКЦІЯ 24

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ПАТЕНТНОЇ ЮСТИЦІЇ

Харитоновна Олена Іванівна

Концепція «комп'ютерної симуляції» та категорія
«віртуальної власності». 574

Ульянова Галина Олексіївна

Стягнення компенсації за порушення авторських прав. 578

Бааджи Наталія Пилипівна

Академічна доброчесність як складова академічної культури 580

Галупова Лариса Ігорівна

Захист авторських прав на контент, розміщений
у соціальних мережах 584